

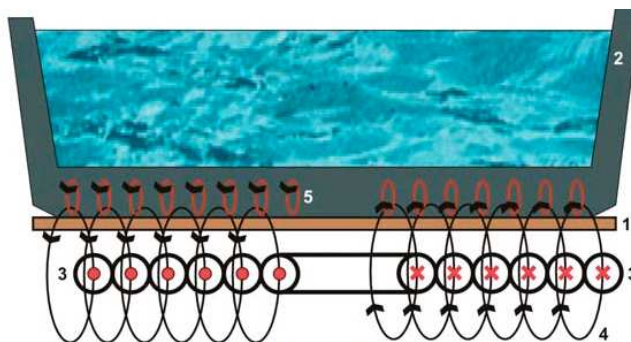
Indukční varná deska

Úvod.

V devatenáctém století si fyzikové při pokusech se střídavým magnetickým polem a jeho vlivu na kovové materiály povšimli jevu, který způsoboval jejich zahřátí. Leon Foucault se zasloužil o jeho vysvětlení. Popsal vznik a chování vířivých proudů v těchto materiálech. Tohoto jevu se nyní používá v metalurgii ke zpracování kovů (k jejich tavbě), či zpracování.

V kuchyních domácností se doposud užívá především sálavé teplo z odporových zdrojů tepla. Tento způsob je zatížen řadou přestupových ztrát a tedy i nízkou účinností. Přechod k indukčnímu ohřevu, který není zatížen těmito ztrátami nastává až dnes, kdy se podařilo vyrobit spínací prvek do měničů.

Jak to funguje.

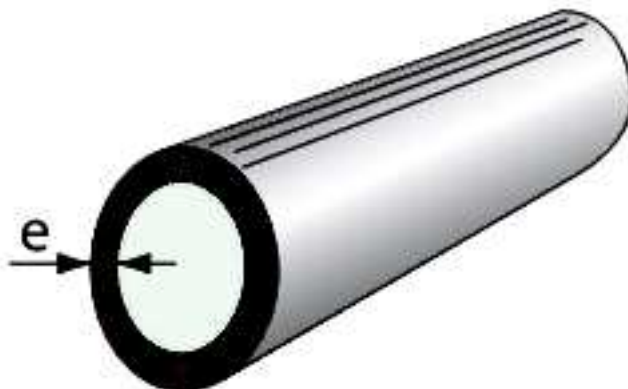

Princip indukčního ohřevu.

1 – sklo - keramická deska, 2 – hrnec, 3 – vysokofrekvenční vinutí, 4 – indukční čáry,
5 – vířivé proudy

Ve vinutí induktoru je vytvářeno střídavé pole, které zasahuje do dna nádoby a v ní vznikající ztráty způsobují její zahřátí.

Induktor je plochá cívka navinutá z lanka tvořeného ze vzájemně izolovaných vodičů. To je proto, že se při používaných kmitočtech začíná uplatňovat takzvaný povrchový jev – skin efekt. Navíc je na jedné straně umístěno několik feritových pásků, které pomáhají k tvarování vzniklého elektromagnetického pole a tím i k jeho lepšího využití.

Proud ve vodiči prochází jen v tenké vrstvě u povrchu a proto se musí použít množství souběžných vodičů, které jsou schopné přenést žádaný proud.

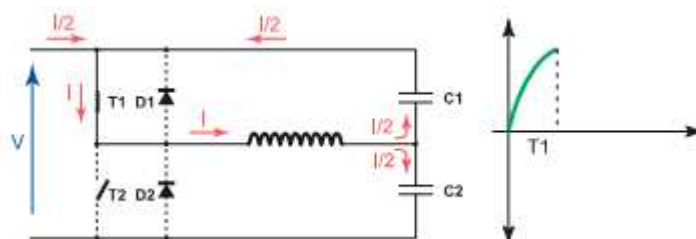
Generátor frekvence.

Velmi zjednodušeně řečeno, je statický měnič tvořen spínacími prvky, induktorem a kondenzátory.

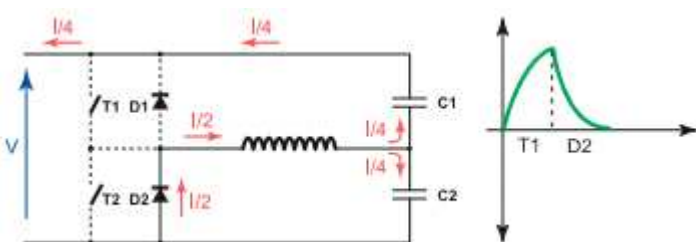
Usměrněné síťové napětí napájí takzvaný poloviční H můstek:

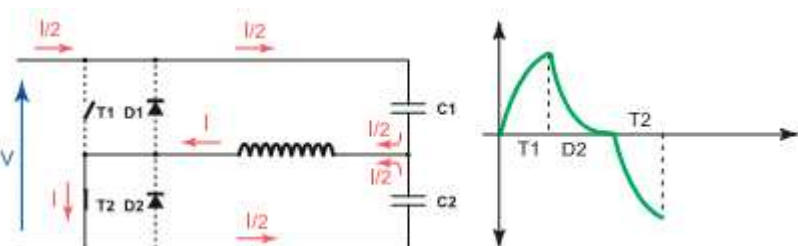
Na styku induktoru a kondenzátorů je poloviční napětí zdroje a induktorem neteče žádný proud.

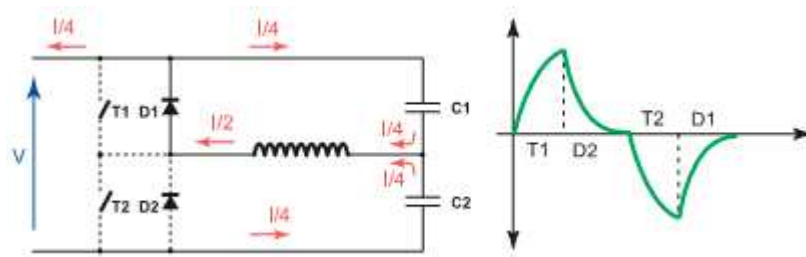
Sepnutím T1 se přes induktor začne vybíjet kondenzátor C1 a induktorem teče proud.

Spínač T1 rozezne, kondenzátor C1 se nabíjí a proud obvodem klesá k nule.

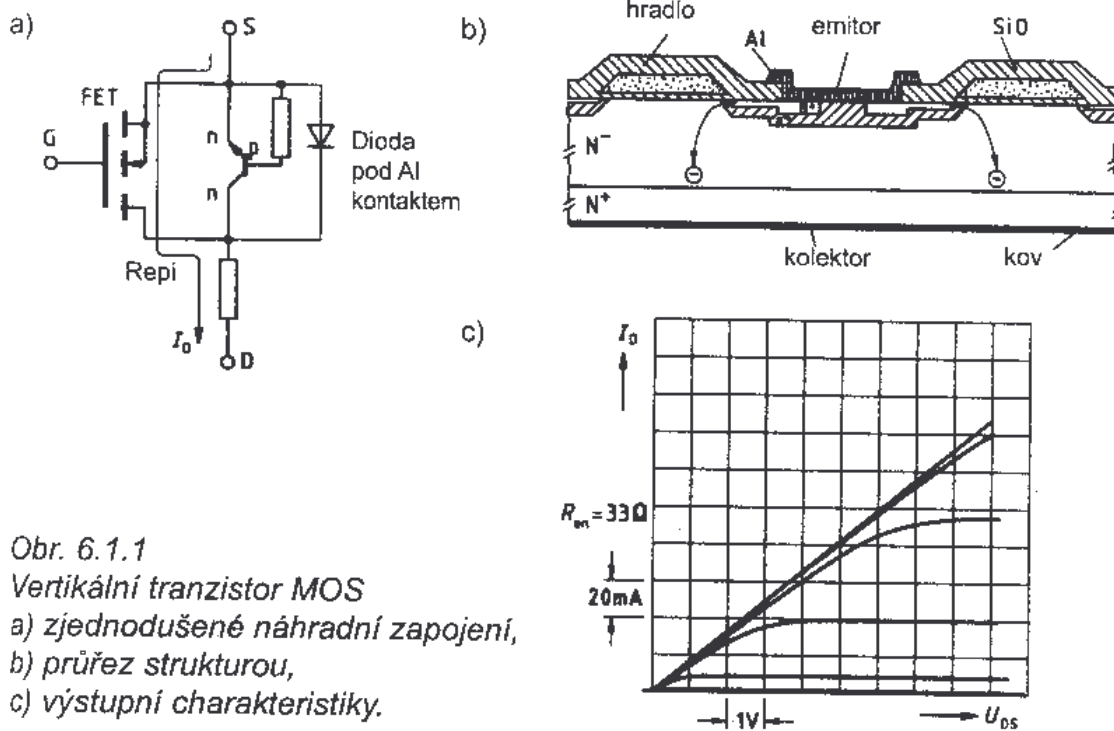
Nyní sepnul T2 a vybíjí se C2.

Nyní jsou oba spínací prvky rozepnuty a proud zaniká.

Vzniklé proudy o kmitočtu 25 až 50 kHz vyvolávají v zátěži vířivé proudy a proto vzniká Jouleovo teplo.

Velkým konstrukčním problémem jsou tyto spínací prvky, protože je třeba spínat velké proudy v krátkých časech. Je nutné omezit přepínací ztráty při zapnutí a vypnutí tohoto prvku. Tuto vlastnost má takzvaný IGBT modul:

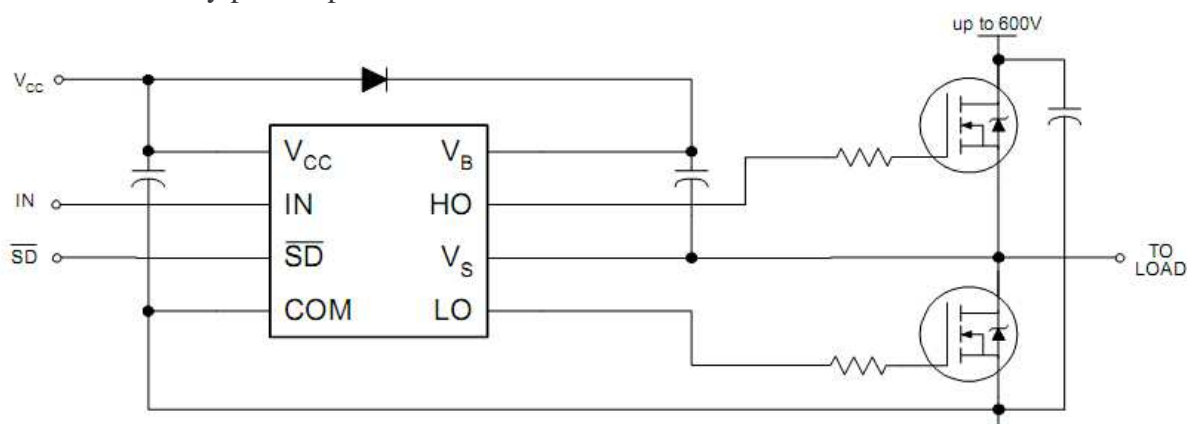

Obr. 6.1.1
Vertikální tranzistor MOS
a) zjednodušené náhradní zapojení,
b) průřez strukturou,
c) výstupní charakteristiky.

Jedná se o kombinaci polem řízeného tranzistoru a silového bipolárního tranzistoru. Spínací parametry jsou:

$$\begin{aligned} V_{CES} &= 600 \text{ V} \\ I_{C25} &= 75 \text{ A} \\ V_{CE(sat)} &= 2.5 \text{ V} \\ t_{fi(typ)} &= 75 \text{ ns} \end{aligned}$$

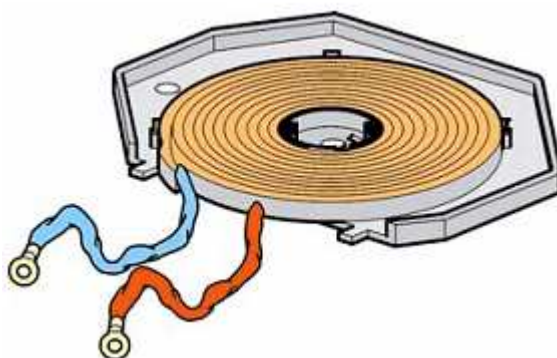
K jejich buzení je nezbytný obvod IR2104 nebo podobný. Ten budí oba spínače tak, že je přesně definovaný průběh proudu v čase.

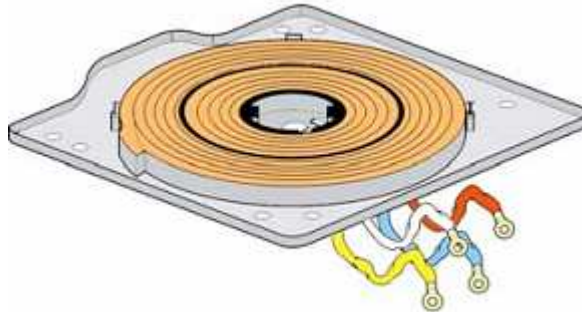
Zatím nezmiňným prvkem indukční varné desky je prvek, který měří proud induktorem a nazývá se proudovým transformátorem. Tato součástka dává procesoru informaci o odběru zátěže nad induktorem a ten podle toho řídí buzení měniče. V případě, že je zátěž nulová, či příliš velká (třeba v případě nádoby z hliníku) ohlásí deska, že nemá odběr a vypne buzení měniče. Buzení však krátkodobě obnovuje a když se zátěž v očekávaném rozmezí obnoví pokračuje v ohřevu. Jinak se odpojí trvale. Tuto vlastnost (počet pokusů a dobu) dává desce programové vybavení procesoru.

Varné desky se také vyrábějí i v provedení, kdy si elektronika sama zvolí velikost induktoru podle velikosti nádoby. Induktory se vyrábějí ve třech modifikacích:

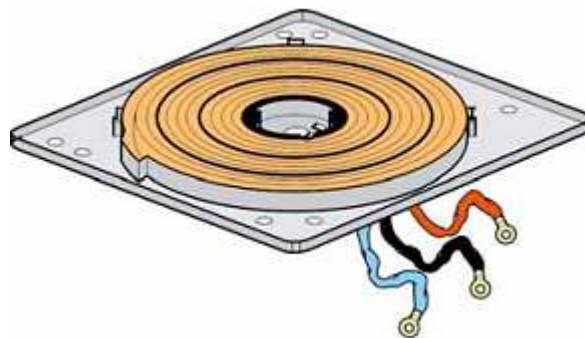
Jednocívkové

Dvoucívkové:

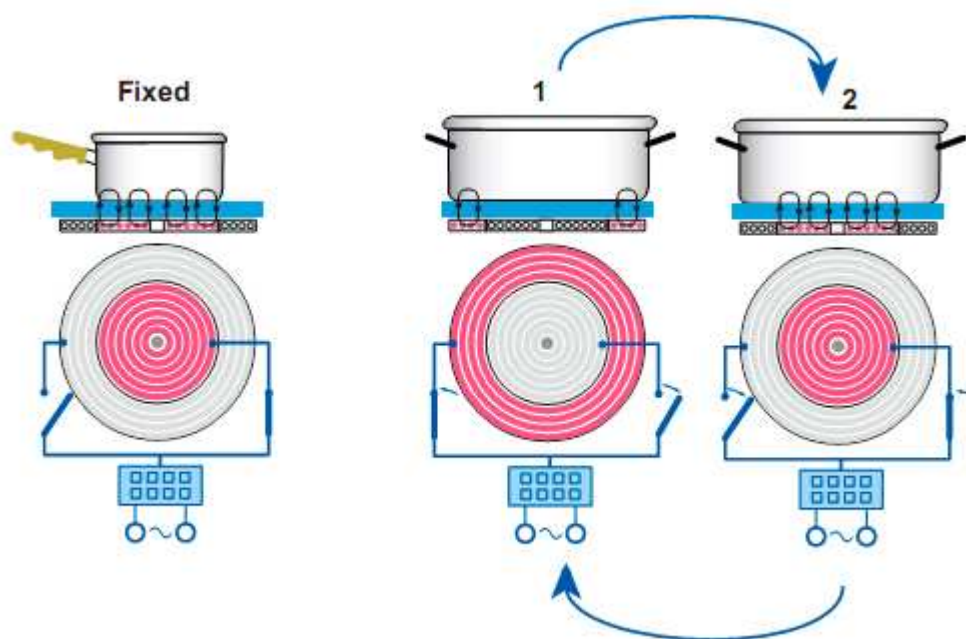

Třicívkové:

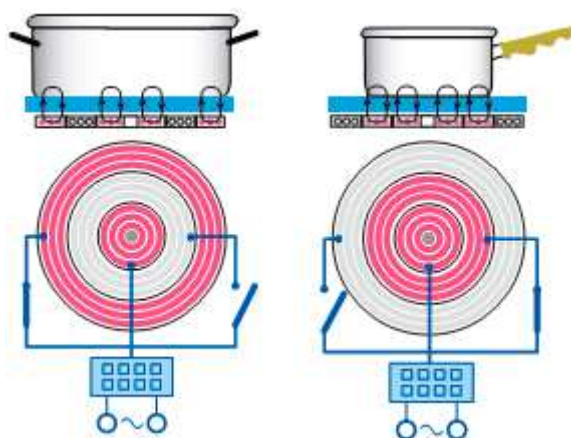

Dvoucívkový či třicívkový induktor je připojen k měniči přes releový přepínač. Procesor budí měnič a nechá připnutou cívku a nejmenším průměru. Změří proud, když je odběr vypne měnič, připne cívku o větším průměru a opět zkusí buzení s měřením proudu v induktoru. U třicívkového provedení se provede stejná akce. Podle výsledku měření nechá zapojené jen cívky na kterých naměřil povolený odběr.

Dvoucívkové provedení

Třicívkové provedení

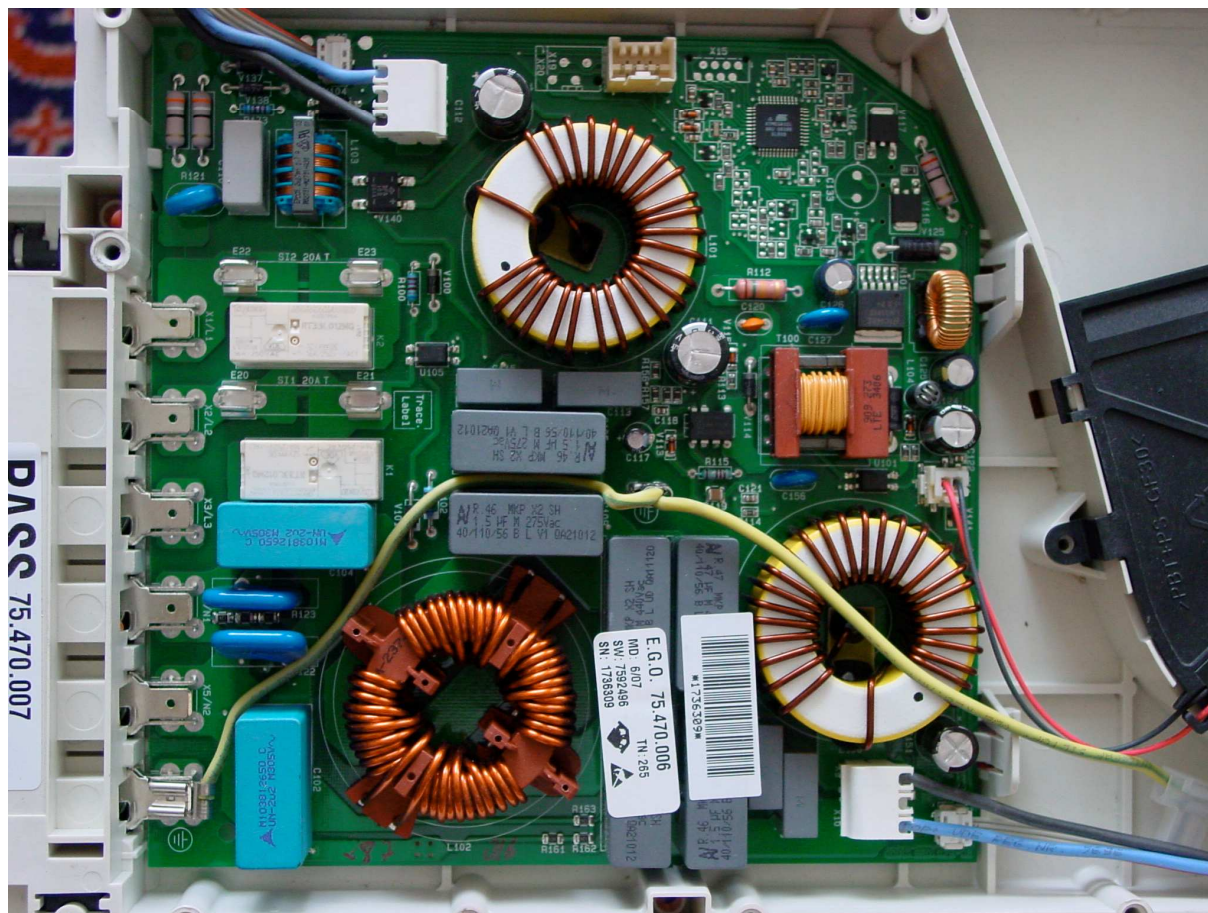

Konstrukční provedení.

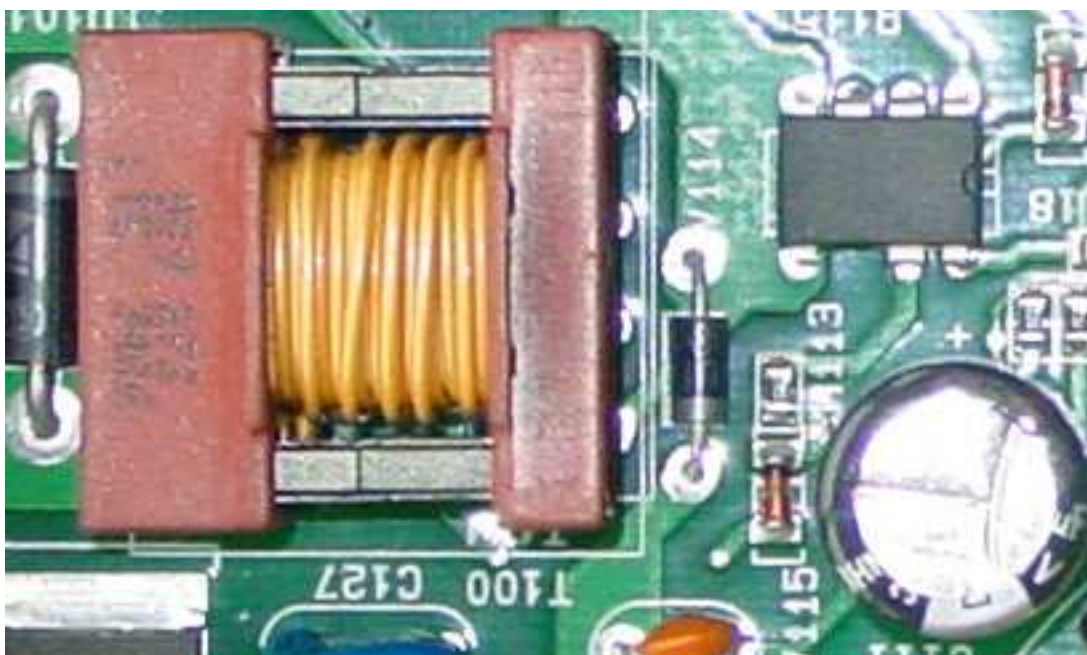
Deska je rozdělena do třech konstrukčních dílů. Je to zadávací panel, síťový filtr a výkonové moduly. Součástí desky je chladicí ventilátor, který ofukuje chladič na kterém jsou přimontovány IGBT moduly.

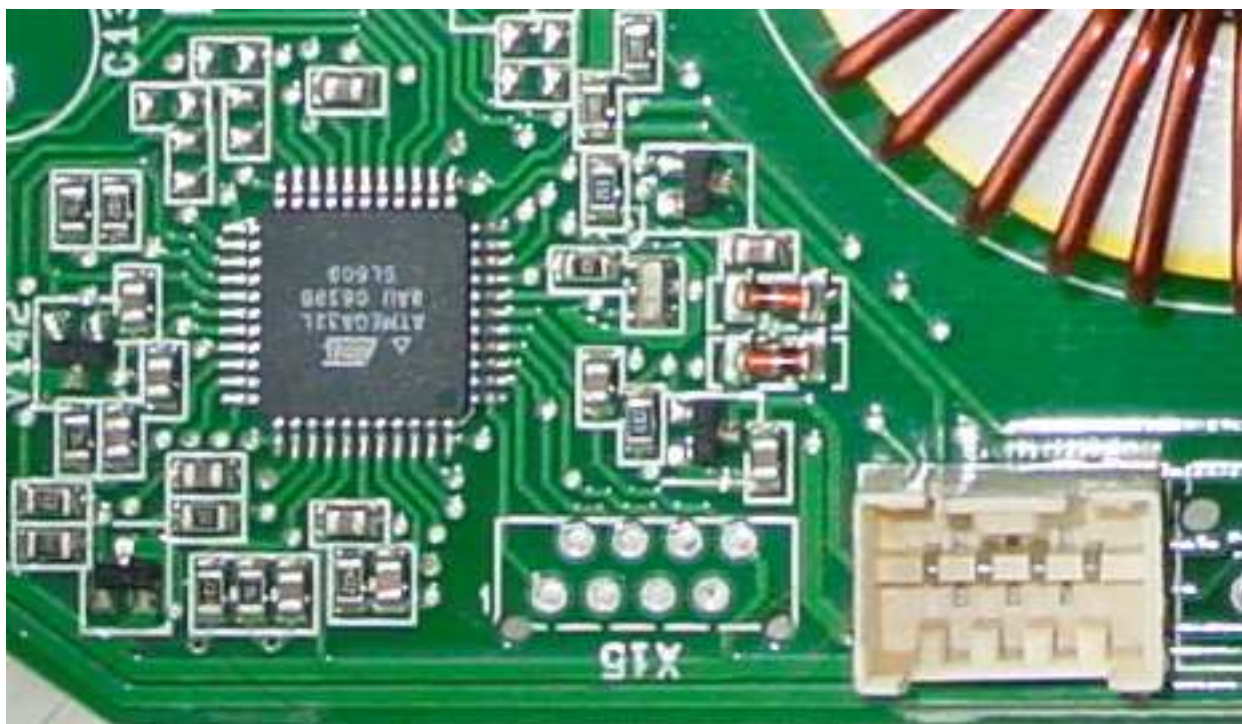
Síťový modul:

Ze vstupní svorkovnice jde napětí na pomocný zdroj, který vyrábí 5V a 12V pro napájení zadávací desky a hlavního procesoru

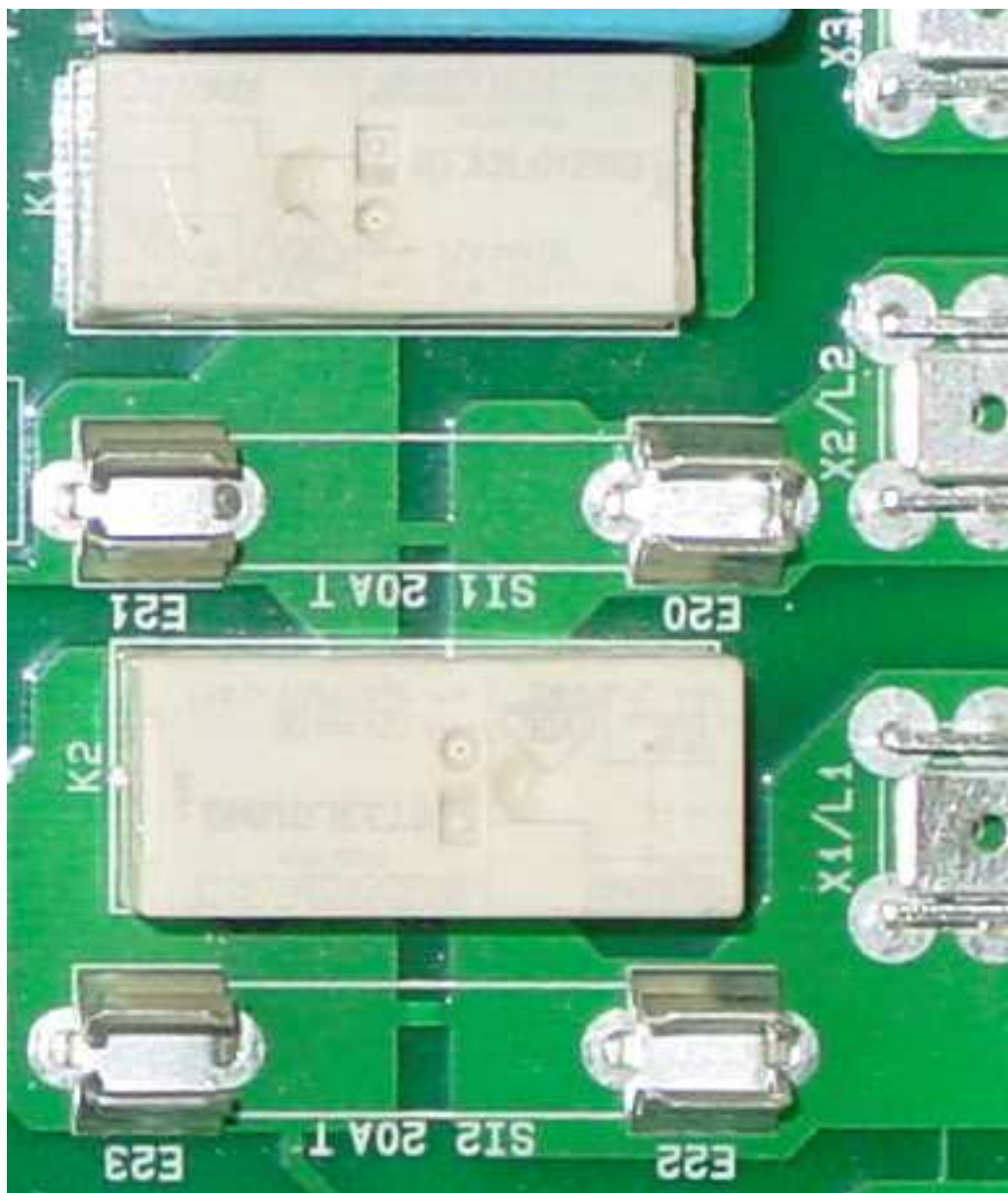
Hlavní procesor:

Trvale komunikuje se zadávacím panelem. Navíc kontroluje přítomnost fázového napětí ze sítě.

V případě, že je požadavek na aktivaci některé plotny, sepne relé které pustí napájení do desky invertoru příslušné plotny

Po kabelu

přichází 230V na desku měniče a komunikačním kanálem

je předána informace pomocnému procesoru měniče která plotna má být aktivní a jaký má mít výkon.

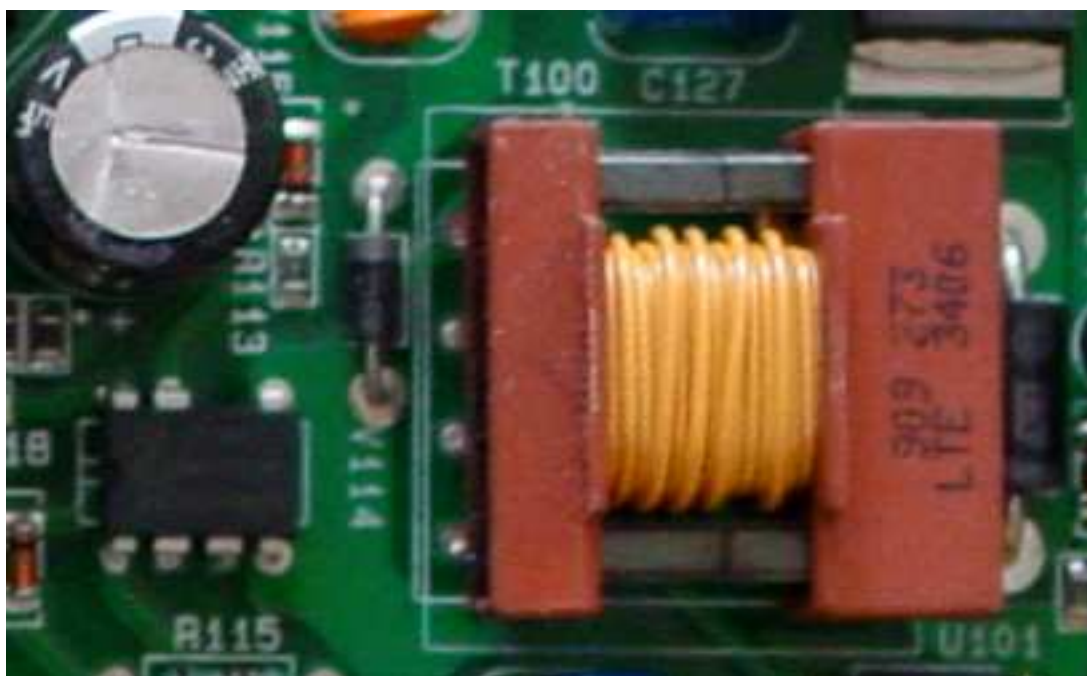
Měnič se rozeběhne a proudové trafo změří odběr. Pomocný procesor udržuje výkon induktoru ve zvolených mezích.

Současně pomocný procesor měří teplotu čidly v induktoru a na chladiči IGBT modulů. Podle teploty chladiče volí otáčky ventilátoru tak, aby nemusel běžet trvale v plných otáčkách. Čidlo v induktoru hlídá teplotu ohřívané nádoby. V případě že její teplota stoupne nad nastavenou mez (vyvaření kapaliny) vypne buzení měniče .

Poruchy

Indukční varná deska má propracované programové vybavení a z toho plyne, že většina poruch je signalizována na panelu a tím se mechanik může nechat vést. Jenže v případě, že porucha vyhodí jistič, tak většinou nejde ani zadávací panel. V tom případě je potřeba postupovat takto:

1. Deska je nová a byla zapojena poprvé. Je téměř jisté, že někdo nepochopil přívodní zapojení a vyhořel vstupní spínaný zdroj:

Zkontrolujte zapojení vstupní svorkovnice a vyměňte desku vstupního filtru. Ostatní komponenty většinou zůstávají nepoškozené.

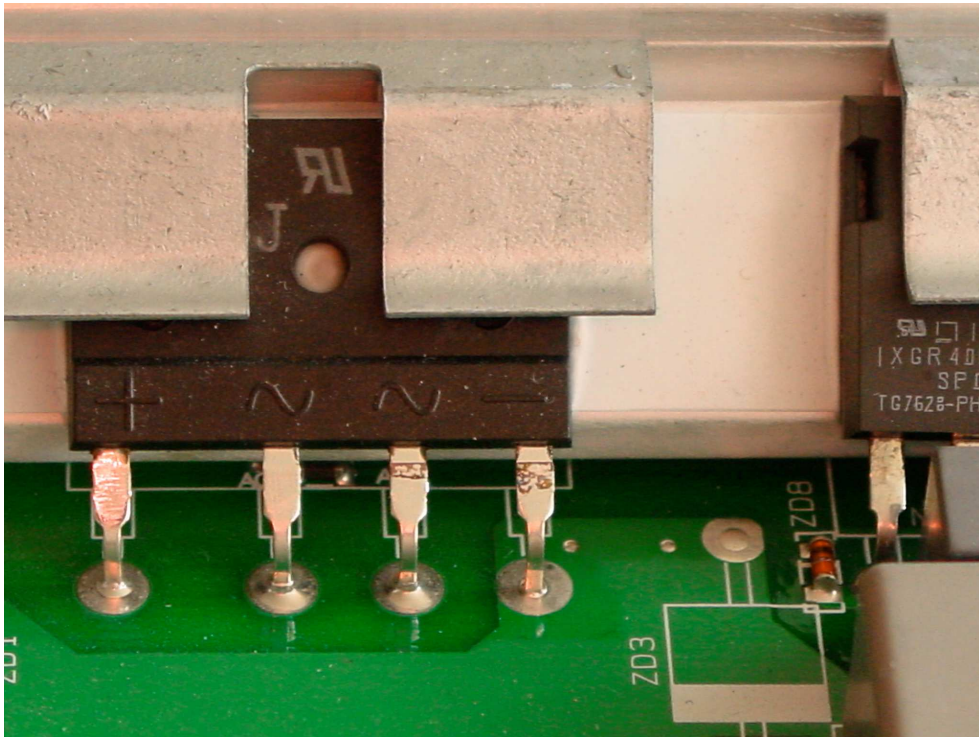
2. Deska nesvítí nebo indikuje chybu napájení.

Zkontrolujte, zda je skutečně na vstupní svorkovnici napájení (upadlý drát). Překontrolujte stav propojek vytvořených z tištěného spoje mezi držáky pojistky 20A. Jestliže je propojka přerušená byl v této větvi nadproud. Někdy se stane, že propojka není přerušená a přesto deska hlásí chybu. To nastává v případě částečného poškození spínacího tranzistoru, či jiné poruchy v silové části měniče kterou vyhodnotil pomocný procesor a měnič odstavil.

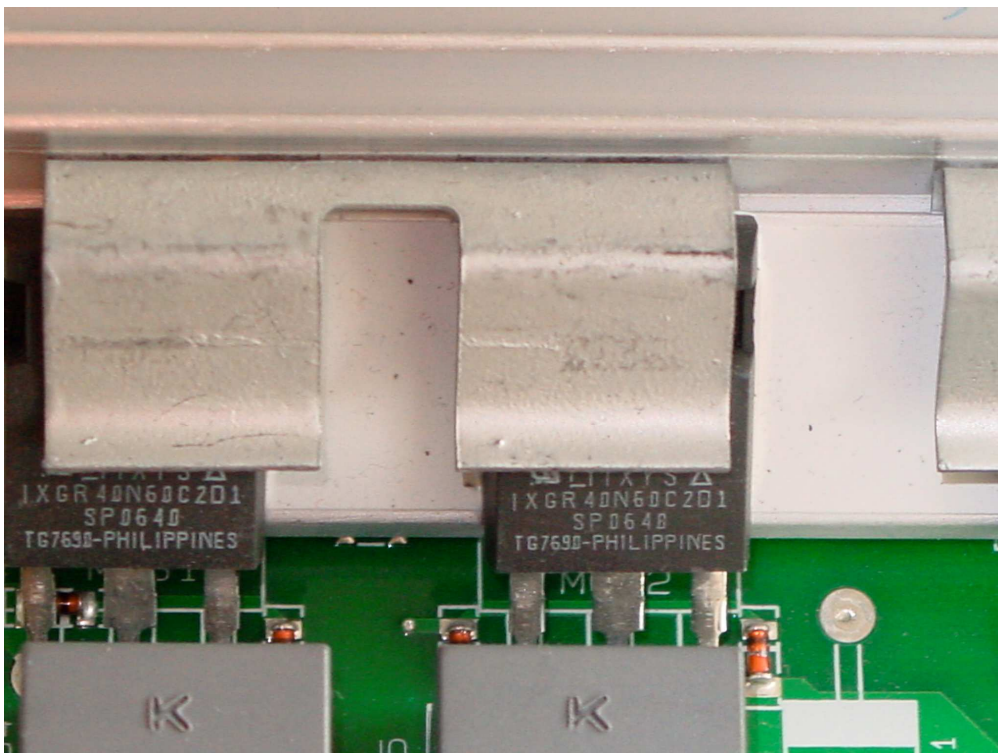
Na desce příslušného měniče měřte multimetrem v režimu dioda usměrňovací bloky.

Musíte naměřit čtyři diody s úbytkem cca 0,450 V v propustném směru.

Dále je třeba zkontrolovat stav spínacích tranzistorů

Prostřední vývod proti pravému musí mít odpor ve stovkách kiloOhmů. V případě odchylky je nutné celý tento modul vyměnit za nový a na desce filtrů vyčistit (umýt) zbytek propojky a osadit pojistkou 20A.

Po výměně komponentů a zapnutí napájení nechte desku až zhasne zadávací panel. Tím je deska opět plně funkční. Není třeba žádné jiné manipulace, protože se jedná o jednocívkové provedení a tudíž není třeba žádné kalibrace.